

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра травматології та ортопедії

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ТЕМИ:

«ПОШКОДЖЕННЯ НАДПЛІЧЧЯ»

(для здобувачів наукового ступеня доктор філософії на III освітньо-науковому рівні галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 Медицина)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на методичній нараді кафедри

« 29 » серпня 2022 р.

Протокол № 1

д.мед.н., професор Завідувач кафедри
Сушін Ю.В.

ОДЕСА

Тема: «ПОШКОДЖЕННЯ НАДПЛІЧЧЯ» – Практичні заняття (2 години), Семінарські заняття (2 години), СРС (6 годин)

1. Актуальність теми.

З пошкодженнями надпліччя, приходиться зустрічатися практично кожному з нас не урахувавши спеціалізацію. По даним різних авторів від 8-14% усіх пошкоджень тіла, займають пошкодження надпліччя. Добре розуміння і враховуючи всю складність анатомічної побудови цього відділу різноманітність його функцій та багату різноманітність пошкоджень, вміння надати допомогу постраждалому, потребує наявності навиків розпізнавання різних видів переломів, а також чітке розуміння лікувальної тактики, є основою скорішого одужання хворих та профілактикою все яких ускладнень.

2. Загальні цілі.

2.1. Загальні цілі:

Вміти діагностувати, надавати першу допомогу і знати методи лікування при пошкодженнях надпліччя.

2.2. Виховні цілі:

Ознайомити з внеском вітчизняних вчених і співробітників кафедри у вивченні проблеми пошкодження надпліччя.

2.3. Конкретні цілі:

- знати:

1. Інформацію вказуючу на механізм і характер пошкодження.
2. Основні клінічні симптоми пошкоджень надпліччя.
3. Невідкладну лікарську допомогу при пошкодженнях надпліччя.
4. Рентгенологічну картину пошкоджень надпліччя.
5. Лікувальні заходи при пошкодженнях надпліччя.

2.4. На основі теоретичних знань з теми.

- опанувати методами /вміти/:

1. Вибрати з даних анамнезу відомості, вказуючі на пошкодження надпліччя.

2. Інтерпретувати механізм травми.
3. Виявляти клінічні ознаки пошкодження.
4. Інтерпретувати рентгенологічну картину.
5. Проводити огляд і пальпацію надпліччя.
6. Сформулювати діагноз.
7. Надавати невідкладну медичну допомогу.
8. Виконувати транспортну іммобілізацію.
9. Намітити план консервативного і оперативного лікування.

3. Матеріали до аудиторної самостійної підготовки.

№	Дисципліни	Знати	Вміти
<i>Передуючі дисципліни</i>			
1.	Анатомія	Будова надпліччя	Інтерпретувати анатомію надпліччя
2.	Пропедевтика Терапія.	З даних анамнезу відомості, вказуючі на пошкодження надпліччя	Зібрати і оцінити анамнез.
3.	Загальна хірургія	Механізм травми. Клінічні ознаки пошкодження надпліччя.	Визначити об'єм і послідовність методів обстеження. Визначити показання до консервативного і оперативного лікування при пошкодженні надпліччя
4.	Рентгенологія	Рентгенологічну картину пошкоджень надпліччя	Інтерпретувати рентгенанатомію надпліччя
<i>Подальші дисципліни</i>			
5.	Сімейна медицина Торакальна хірургія	Диф. діагностику пошкоджень надпліччя	Проводити транспортну іммобілізацію у хворих з пошкодженням надпліччя
Внутрішньопредметна інтеграція			
6.	Політравма. Множинні пошкодження опорно-рухового апарату	Особливості надання допомоги при політравмі. Способи лікування.	Надавати першу медичну допомогу. Вибрати спосіб лікування.

4. Зміст теми (див. додаток 1).

5. Матеріали методичного забезпечення заняття.

5.1. Завдання для самоперевірки початкового рівня знань-умінь.

Тест № 1.

У пацієнта з підозрою на відкритий перелом ключиці встановлена невелика рана, що кровоточить, в області ключиці на тлі значного набряку. Скаржиться на сильний біль і неможливість рухів рукою, при пальпації ключиці визначається крепітація. Який зі встановлених симптомів належить до патогномонічних для перелому?

- A. набряк
- B. Сильний біль
- C. порушення функції кінцівки
- D. Кровотеча
- E. Крепітація (Вірна відповідь – E)

Тест № 2.

При пошкодженні яких зв'язок ключиці можливе визначення симптому (клавіші).

- A. Ключично-клювоподібної
- B. Ключично-акроміальної
- C. Ключично-стернальної
- D. Ключично-клювоподібної і ключично-акроміальної (Вірна відповідь)
- E. Ключично-реберної

Тест № 3.

У пацієнта з підозрою на відкритий перелом акроміального відростка лопатки встановлена невелика рана, що кровоточить, в області акроміона на тлі значного набряку. Скаржиться на сильний біль і неможливість рухів рукою, при пальпації плеча визначається крепітація. Який зі встановлених симптомів належить до патогномонічних для перелому?

- A. набряк

- В. Сильна біль
- С. Порушення функції кінцівки
- Д. Кровотеча
- Е. Крепітація (Вірна відповідь – Е)

5.2. Інформацію необхідну для формування знань-умінь можна знайти у підручниках:

Основна:

1. Травматологія та ортопедія : національний підручник / під ред. Г.Г. Голка, О.А. Бур'янова, В.Г. Климовицького. - Вінниця : Нова книга, 2014. - 415 с.
2. Герцен Г.І., Остапчук М.П., Остапчук Р.М. Травматологія літнього віку. Металоостеосинтез при переломах довгих кісток у людей літнього і старечого віку (видання 3-є, допов. і перероб.). - К. : Асканія, 2014. - 118 с.
3. Поворознюк В.В. Захворювання кістково-м'язової системи в людей різного віку (вибрані лекції, огляди, статті). - Київ, 2015. - 360 с.
4. Хвисьюк О.М. Теорія і практика медичної реабілітації. - Х. : Майдан, 2012. - 520 с.

Додаткова:

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги // Літопис травматології та ортопедії. - 2018. - № 1-2 (37-38). - С. 198-219.

5.3. Орієнтовна карта для самостійної роботи з теми заняття.

№	Основні завдання	Вказівки	Відповіді
1	Вивчити: Етіологію	Назвати основні етіологічні чинники пошкодження надпліччя	
2	Клініку	Скласти класифікацію клінічних проявів різних проявів пошкоджень надпліччя	
3	Діагностіку	Дати список основних методів діагностики пошкоджень надпліччя	

4	Дифференціальну діагностику	Заповнити таблицю диференціальної діагностики пошкоджень надпліччя	
5	Лікування	Скласти схему лікування пошкоджень надпліччя	

5.4. Матеріали для самоконтролю якості підготовки.

А. Питання для самоконтролю.

1. Класифікація пошкодження надпліччя. Діагностика. Методи лікування
2. Класифікація пошкоджень ключиці. Діагностика. Тактика лікування.
3. Переломи лопатки. Діагностика. Принципи лікування.
4. Переломи ребер. Типи зсуву, можливі ускладнення, діагностика, лікування.
5. Переломи грудини. Принципи лікування.
6. Вивих стернального кінця ключиці. Діагностика, принципи лікування.
7. Терміни зрощення переломів ключиці.
8. Особливості амбулаторного лікування хворих
9. Види іммобілізації при пошкодженнях ключиці.

6. Матеріали для аудиторної самостійної підготовки:

6.1. Перелік практичних знань, які необхідно виконувати під час практичного заняття.

1. Курація хворих з пошкодженнями надпліччя.
2. Прийом хворих в травмпункті.
3. Участь в накладенні пов'язок при пошкодженні надпліччя.
4. Перегляд і участь в операціях на надпліччі.

7. Інструктивні матеріали для оволодіння уміннями та навичками.

7.1. Методика виконання роботи, етапи виконання.

1. Методичні рекомендації.
2. Графологічна структура теми «Пошкодження надпліччя».
3. Лекція.

8. Матеріали для самоконтролю оволодіння знаннями, уміннями, навичками передбаченими даною роботою.

8.1. Тести різних рівнів.

1. Анатомічна будова надпліччя?
  - A) лопатка
  - B) ключиця
  - C) плечова кістка
  - D) все перераховане
  - E) ключиця, лопатка і сухожильний апарат
2. Місце прикріплення довгої головки біцепса?
  - A) анатомічна шийка плеча
  - B) хірургічна шийка плеча
  - C) верхня поверхня шийки лопатки
  - D) ліктювий відросток
  - E) акроміальний відросток
3. З яких частин складається лопатка?
  - A) акроміальний відросток
  - B) клювовидний відросток
  - C) все перераховане
  - D) тіло лопатки
  - E) верхній и нижній кут лопатки
4. В формуванні якого суглобу бере участь лопатка?
  - A) лопаточно-ключичний
  - B) *articulatio costo-scapularis*
  - C) все перераховане
  - D) плечового
  - E) нічого з перерахованого
5. Найслабкіше місце ключиці?
  - A) середня третина
  - B) тіло

- C) межа середньої зовнішньої третини
- D) грудинний відросток
- E) все перераховане

6. Симптом при повному вивиху акроміального кінця ключиці?

- A) кривошия
- B) симптом "клавіші"
- C) симптом Гірголава
- D) симптом "висувних ящиків"
- E) все перераховане

7. Види переломів лопатки?

- A) подовжні переломи
- B) все перераховане
- C) перелом анатомічної шийки лопатки
- D) перелом нижнього кута лопатки
- E) все невірно

8. Для повного вивиху ключиці характерно:

- A) розрив акроміально-ключичної і ключично-кльововидної зв'язки
- B) розрив акроміально-ключичної зв'язки
- C) розрив ключично-кльововидної зв'язки
- D) симптом Байкова
- E) все невірно

9. Види пошкодження ключиці?

- A) перелом
- B) вивих
- C) все перераховане
- D) переломо-вивих
- E) забій

10. М'язи обертаючі манжету плеча?

- A) надостна
- B) підостна

- C) підлопаточна
- D) все перераховане
- E) мала кругла

9. Тема наступного заняття (відповідно до тематичного плану).

Графологічної структури теми

